

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

_____

“ _____ ” _____ 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

“АНАЛІЗ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ З ВИКОРИСТАННЯМ СНР”

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

освітня програма «Облік і оподаткування»

спеціалізація _____

вид дисципліни за вибором

факультет економічний

2018__ / 2019__ навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)

“_23_” __06____ 2016_ року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: (вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

О.А.Чуприна, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри статистики, обліку та аудиту ХНУ ім. В. Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри
Статистики, обліку та аудиту

Протокол від “_21_” __06____ 2016 року № 10

Завідувач кафедри Статистики, обліку та аудиту

_____ (підпис)

Соболев В.М.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією

Економічного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “_22_” __06____ 2016 року № _10

Голова методичної комісії _____ Економічного факультету

_____ (підпис)

Свтушенко В.А.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Аналіз економіки України з використанням СНР» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки _____магістр_____ (назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності (напрямку) _____ 071 «Облік і оподаткування» спеціалізації _____

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни
розкриття сутності методології та методів розрахунків, що використовуються при побудові системи національних рахунків (СНР), а також надання знань щодо загальних закономірностей функціонування й розвитку економіки, формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок кількісної оцінки основних понять та категорій, що застосовуються в міжнародній практиці для характеристики національної економіки.

- 1.2. Основні завдання вивчення дисципліни
- надати студентам ґрунтовні знання з методики вивчення основних категорій, принципів та методології побудування системи національних рахунків (СНР) як найбільш поширеного в світовій практиці засобу взаємопов'язаного дослідження національної економіки та економічних процесів,
  - надати базові знання щодо формування інформаційної бази СНР;
  - навчити студентів розраховувати конкретні макроекономічні показники;
  - виробити вміння використовувати ці знання в макроекономічному аналізі інтенсивності та тенденцій розвитку економічних явищ та процесів національної економіки.

1.3. Кількість кредитів 5

1.4. Загальна кількість годин 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
5-й	-й
Семестр	
9-й	-й
Лекції	
16 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
118 год.	год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

знати:

- теоретичні засади формування СНР країни;
- методи й засоби формування інформаційної бази дослідження економіки країни;
- методи узагальнення та аналізу конкретних статистичних показників СНР;

вміти:

- користуватися теоретичними знаннями з практичною метою побудови національних рахунків та розрахунку макроекономічних показників, що характеризують національну економіку;
- всебічно досліджувати макроекономічні процеси та їх результати на різних рівнях: економіки країни в цілому, її регіонів як сукупності галузей, секторів, форм власності та сфер діяльності;
- використовувати придбані знання в макроекономічному аналізі інтенсивності та тенденцій розвитку економічних явищ та процесів економіки України.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теорія використання СНР в аналізі національної економіки

Тема 1. Теоретичні основи курсу “Аналіз економіки України з використанням системи національних рахунків (СНР)”

Предмет, об’єкт та задачі курсу. Метод національного рахівництва як інструмент макроекономічного аналізу. Використання статистичних методів для вивчення макроекономічних показників.

Тема 2. Загальна характеристика та організація СНР

Загальна характеристика СНР. Основні принципи національного рахівництва. Основні методологічні документи щодо розроблення адміністративних даних: Посібник з платіжного балансу; Посібник зі статистики державних фінансів; Посібник з грошово-кредитної і банківської статистики.

Джерела інформації для національного рахівництва: дані державних статистичних спостережень; бухгалтерська звітність підприємств та організацій; дані суцільних та вибіркового переписів, обстежень домогосподарств; дані платіжного балансу, державної податкової адміністрації та ін..

Роль СНР в прийнятті управлінських рішень. Застосування показників СНР для проведення міжнародних зіставлень (ВВП або ВВП на душу населення та ін..).

Тема 3. Структура СНР, види національних рахунків

Структура СНР. Одержання зведеної інформації по економіці та за окремими складовими. Зведений рахунок товарів та послуг та його особливості. Поточні рахунки, їх зв'язок зі схемою функціонування економіки. Рахунки нагромадження.

Розділ 2. Методика аналізу національної економіки

Тема 4. Агрегати в СНР та їх взаємозв'язок

Показники результатів економічної діяльності в СНР, їх застосування для оцінки економічного потенціалу й розвитку економік різних країн. Розрахунок ВВП різними методами: виробничим, розподільчим, кінцевого використання.

Тема 5. Методологія побудови платіжного балансу та його аналіз

Поняття платіжного балансу та розвиток міжнародних розрахунків. Основні цілі складання платіжного балансу. Використання шостого видання Керівництва з платіжного балансу (КПБ6) при його складанні, опубліковане МВФ в 2009 р. Базові поняття, пов'язані з платіжним балансом.

Принципи побудови та джерела інформації для платіжного балансу. Основні компоненти платіжного балансу: рахунок поточних операцій, рахунок операцій з капіталом, фінансовий рахунок.

Напрями аналізу платіжного балансу. Аналіз структури доходів від

зовнішньоекономічної діяльності (структури кредиту). Аналіз структури видатків від зовнішньоекономічної діяльності (структури дебету). Аналіз основних показників, що використовуються в аналізі платіжного балансу.

Платіжний баланс України. Складання платіжного балансу України з використанням Методичного коментаря Національного банку. Схема платіжного балансу України, зміст основних його розділів, система збору інформації.

Тема 6. Методологія вивчення державних фінансів

Сутність, характерні риси та завдання вивчення державних фінансів. Склад та функції державних фінансів.

Соціально-економічна сутність державного бюджету та завдання його вивчення. Джерела формування державного бюджету. Напрями використання державного бюджету. Склад бюджетної системи України. Інформаційні джерела вивчення державного бюджету.

Система показників державного бюджету та методи його вивчення. Показники доходів, видатків, перевищення доходів над видатками (профіцит), перевищення видатків над доходами (дефіцит), державний борг.

Тема 7. Використання даних СНР в макроекономічному аналізі

Цілі, основні принципи та напрями вивчення даних СНР. Вивчення галузевої структури ВВП, співвідношення між виробництвом та споживанням, споживанням та нагромадженням, виробництвом товарів та послуг.

Основні напрями аналізу показників рахунків СНР

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теорія використання СНР в аналізі національної економіки												
Разом за розділом 1	50	6	6			38						
Розділ 2. Методика аналізу національної економіки												
Разом за розділом 2	100	10	10			80						
Усього годин	150	16	16			118.						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Розділ 1. Теорія використання СНР в аналізі національної економіки	
1	Тема 1. Теоретичні основи курсу “Аналіз економіки України з використанням системи національних рахунків (СНР)”	2
2	Тема 2. Загальна характеристика та організація СНР	2
3	Тема 3. Структура СНР, види національних рахунків	2
	Розділ 2. Методика аналізу національної економіки	
4	Тема 4. Агрегати в СНР та їх взаємозв’язок	4
5	Тема 5. Методологія побудови платіжного балансу та його аналіз	2
6	Тема 6. Методологія вивчення державних фінансів	2
7	Тема 7. Використання даних СНР в макроекономічному аналізі	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	За даними сайту Державної служби статистики підготувати дайджест про організацію СНР та її структуру	34
2	Підготувати дайджест про організацію та методологію побудови платіжного балансу України на підставі ознайомлення з джерелами наукової та навчальної інформації. Скласти перелік найбільш актуальних проблем розвитку цієї галузі статистики.	44
3	За даними сайтів Державної служби статистики, Міністерства фінансів та Національного банку України зробити візуалізацію процесів, що відбуваються на Рахунках платіжного балансу України за останні 24 місяці. Результати візуалізації відобразити за допомогою графічного методу. Зробити висновки.	40
	Разом	118

6. Індивідуальні завдання

Відповідно навчальному плану спеціальності «Облік і оподаткування» студенти денної форми навчання виконують контрольну роботу з дисципліни «Аналіз економіки України з використанням СНР».

Мета виконання контрольної роботи – закріплення знань, одержаних студентами у процесі самостійного вивчення навчального матеріалу.

Контрольна робота базується на вивченні літературних джерел за темами курсу та використанні матеріалів і інформації сайтів Державної служби статистики, Міністерства фінансів та Національного банку України. При виконанні роботи необхідно також показати вміння обробляти інформацію на ПК, використовувати Інтернет.

Кафедра пропонує студентам самостійно тему та узгоджувати план роботи з викладачем. Індивідуальна контрольна робота закріплює та розвиває загальнотеоретичні та спеціальні знання студента.

7. Методи контролю

Оцінювання знань, умінь та навичок студентів включає ті види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни “ Макроекономічний аналіз ” передбачають лекційні, практичні заняття, самостійну роботу та виконання індивідуальної контрольної роботи.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах: практичні заняття, тестові завдання, залік.

8. Схема нарахування балів

Приклад для підсумкового семестрового контролю в формі екзамену (заліку) з виконанням екз (залікової) роботи

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання							Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1			Розділ 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	25	60	40	100
5	5	5	5	5	5	5				

T1, T2 ... – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література Основна література

1. Економічна статистика: щомісячне видання Міжнародного центру перспективних досліджень. URL :<http://www.icps.kiev.ua>
2. Квартальні передбачення: щоквартальне видання Міжнародного центру перспективних досліджень. URL :<http://www.icps.kiev.ua>
3. Макроекономічна політика у макроекономічній стабілізації національної економіки : монографія / за ред. проф. І. Ф. Радіонової. – К.: Університет економіки та права «КРОК», 2017. 240 с.
4. Макроекономічна політика : навч. посіб. / за заг. ред. І. Й. Малога. К. : КНЕУ, 2013. 436 с.
5. Мельник А.Ф., Васіна А.Ю. Національна економіка: Навч. Посібник. К.: Знання, 2012. 463 с.
6. Радінова І.Ф., Усик В.І. Макроекономічний аналіз національної економіки: Навч. посібник - К.: КНЕУ, 2015. 272 с.
7. Система национальных счетов 2008 / Европейская комиссия, Международный валютный фонд, Организация экономического сотрудничества и развития, Организация Объединенных Наций и Всемирный банк; пер. с англ. специалистов Межгосударственного статистического комитета Содружества Независимых Государств и Института финансово-экономического мониторинга. Нью-Йорк, 2012. 764 с.

Допоміжна література

1. Герасименко С.С. Система національних рахунків [Текст]: навч.посібник. / Герасименко С.С., Головка В.А., Нікітіна І.М. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2005. – 217 с.
2. Крамарева О. С. Макроекономічний аналіз [Текст]: Конспект лекцій / О. С. Крамарева [и др.] ; Харківський національний економічний ун-т. - Х. : ХНЕУ, 2006. - 116 с.
3. Кулінич Р.О. Статистична оцінка чинників соціально-економічного розвитку. [Текст]: / Монографія – К.: Знання, 2007. -311с.
8. Статистика України. Щоквартальний науково-інформаційний журнал. - К.: Інформаційно-видавничий центр Держслужби України.
9. Періодична література з питань макроекономічного аналізу.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Нормативно-правова база / Кабінет Міністрів України; Урядовий портал. – Офіц. веб-сайт. – URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/list>.
2. Нормативно-правові акти // Урядовий портал. Єдиний веб-портал виконавчої влади України. – URL : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=32854.
3. Статистична інформація / Офіційний сайт державної служби статистики України. – URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Загальноакадемічний портал наукової періодики. Національна академія наук України / Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL : <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/NTI/search.html>.
5. Міністерство фінансів України – URL :: <http://www.minfin.gov.ua/>
6. Національний банк України. – URL : <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>